

*De Morgen: het bloedbad voltrokken
Freelancen, hoeveel schuift dat ? (deel 2)
Vlaamse Fotopersprijzen bevestigen waarde beeldjournalistiek
Kranten mochten berichten over Halse euthanasiezaak
Rik Van Cauwelaert (Knack): 'We naaien elkaar te veel op'*

BELGIE-BELGIQUE

PB - PP

1099 Brussel X

B - 11

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 125 - 29 mei 2009 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ

- Motie van wantrouwen 3

ACTUEEL

- Redactie *De Morgen* staakt tegen ontslagen van journalisten 4
 Freelancen in Vlaanderen: hoeveel schuift dat ? (deel 2) 6-7
 Nieuwe Erkenningcommissie benoemd 8
 Fotopersprijs Vlaanderen levert mooie nieuwsbeelden op 10-11

SERVICE

- VVJ-info-avond over invullen belastingaangifte 5
 BK wielrennen voor journalisten 5
 Uitnodiging AV JAM van 6 juni 2009 8

MENS ACHTER HET NIEUWS

- Ludo Bekkers: de gewezen kunstpaus van de VRT 9

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

- Els De Belder c/ ATV 12
 Filip Geurs c/ *Het Laatste Nieuws* en *De Zondag* 13

ICONEN VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK

- Rik Van Cauwelaert (*Knack*):
 'We moeten dingen durven kapot checken' 14-15-16

BOEKEN

17

DE DEADLINE VOORBIJ

- De laatste werkdag van Tim Van der Mensbrugge 18

ONDER EMBARGO

19

Fotojournalist Filip Claus (*De Morgen*) heeft voor de tweede keer in zijn lange loopbaan de Dexia-Fotopersprijs binnengehaald, dit keer met een reportage over 'Mensen zonder papieren' (zie coverbeeld). Filip toonde zich bij de ontvangst van zijn prijs bijzonder blij, niet enkel voor zichzelf maar ook omdat de prijs het belang van de kwaliteitsfotografie "in het goede licht stelde". Jammer genoeg hebben de meeste uitgevers almaar minder oog hiervoor, zei Claus. Zij zijn enkel nog uit op de goedkope aanlevering van beelden, en zo goed als niet geïnteresseerd in de stielkennis en ervaring van gedreven vakmensen. Het winnen van de prijs illustreert volgens Claus bovendien dat uitzonderlijk beeldmateriaal niet altijd de media haalt. Filip Claus is een van de dertien journalisten die zopas door de hoofdredactie van *De Morgen* collectief zijn ontslagen. (FDM/RVdB)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Poot Printers
Industrialaan 12
Zone maalbeek
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02 467 30 30
Fax 02 463 58 30
www.pootprinters.be

VLAAMSE
VERENIGING VAN
JOURNALISTEN

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

MOTIE VAN WANTROUWEN

De manier waarop bij *De Morgen* 13 mensen aan de deur zijn gezet, tart elke verbeelding. Eén dodelijk telefoontje met de mededeling dat de slachtoffers een half uur de tijd kregen om hun persoonlijke spullen op te halen. Zo zagen we Filip Claus met een kartonnen doos uit beeld verdwijnen. Volgens De Persgroep moet een van de meest bekroonde fotografen van Vlaanderen wel een van de slechtste fotografen ter wereld zijn. Filip Claus die meteen in de bres is gesprongen toen zijn collega's fotografen (ook bij concurrent Corelio overigens) op een schandalige manier opzij werden geschoven of mochten voortwerken aan dumpingtarieven...

De redactie van *De Morgen* heeft heel diplomatisch en met een grote zin voor verantwoordelijkheid onderhandeld met de directie. Zo zijn ze erin geslaagd het leed van het collectief ontslag te verzachten. Hans Vandeweghe tekende een degelijk becijferd alternatief saneringsplan uit. Bert Bultinck leidde als voorzitter van de redactieraad de personeelsdelegatie. Ook VVJ-afgevaardigde Georges Timmerman zat tot aan zijn ontslag mee aan tafel.

Ze mogen allemaal gaan. Als we dat op een rijtje zetten, kunnen we moeilijk anders dan concluderen dat wie zijn nek uitsteekt bij *De Morgen*, wordt genekt. Dit is pure intimidatie van de kant van de directie en de hoofdredactie. Een afrekening. Elk ontslag is sowieso een menselijk drama, maar dit maakt de zaak nog veel erger.

Hoe hard de hoofdreactie bij monde van Bart Van Doorne ook haar best doet om de aantijgingen te ontkennen, ze wordt door niemand geloofd. De redactie legde dan ook meteen de pers stil. Als motie van wantrouwen tegen de hoofdredactie kan dat tellen. De redactie voelt zich ronduit bedreigd nu de afgesproken criteria van kwaliteitsbehoud en anciënniteit niet zijn gebruikt.

We kunnen maar hopen dat er nu geen represailles volgen tegen de journalisten die het tegen de omerta in blijven opnemen voor hun collega's. Als een redactie geen vertrouwen meer heeft in de hoofdredactie, kan die redactie niet meer functioneren. Als een redactie uit protest geen krant laat verschijnen, als 28 opiniemakers en columnisten een maand lang niets meer schrijven voor *De Morgen*, dan moet de hoofdredactie daar dringend conclusies uit trekken. In de politiek betekent een motie van wantrouwen het ontslag van de regering.

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ

REDACTIE DE MORGEN STAAKT TEGEN ONTSLAGEN JOURNALISTEN

Luc Vanheerentals

Dinsdag 19 mei 2009 gaat de mediageschiedenis in als de dag waarop De Morgen voor het eerst in haar dertigjarig bestaan niet verscheen als gevolg van een staking van het personeel.

De vrijdag voordien werd nochtans een CAO over het collectief ontslag van 13 van de 96 werknemers van de krant ondertekend. Van vakbondszijde gebeurde dat weliswaar met de neus toe. Toen al werd gewaarschuwd voor grote onvrede als de lijst van de ontslagen werknemers niet correct zou zijn samengesteld. Op zaterdag, toen de ontslagen persoonlijk door de HR-directie van De Persgroep werden opgebeld, barstte zoals verwacht de bom. Onder de slachtoffers bleken zich niet enkel diverse belangrijke figuren van de redactie te bevinden, maar ook mensen die zich de voorbije maanden actief bij de sociale onderhandelingen hadden geëngageerd.

Persgroep-eigenaar en -ceo Christian Van Thillo belde in het weekend journalisten nog persoonlijk op om hen ervan te overtuigen niet tot actie over te gaan en gewoon de draad weer op te nemen. Dat belette niet dat de redactie op maandag met een grote meerderheid van 63 stemmen besliste om één dag te staken uit protest tegen de keuze van de mensen die weg moesten. Acht aanwezigen stemden tegen, drie onthielden zich. Dinsdagmorgen werd het werk hervat.

Onder de ontslagen journalisten bevinden zich kleppers als columnist Bernard Dewulf, onderzoeksjournalist Georges Timmerman, chef sport Hans Vandeweghe, chef opinie Bert Bultinck, journaliste Thea Swierstra en fotograaf Filip Claus, vorige week nog winnaar van de Dexia-persprijs voor fotojournalistiek. Ook drie eindredacteurs, twee layouters en nog twee fotografen worden de laan uitgestuurd. Chef cultuur Dirk Remmerie diende intussen zelf ontslag in, maar hij werd in extemis opgevestigd als eindredacteur bij *Het Laatste Nieuws*.

Heel opvallend is dat diverse ontslagenen een leidende rol speelden bij de onderhandelingen over het collectief ontslag. Bert Bultinck was voorzitter van de redactieraad en leidde de onderhandelingsdelegatie tijdens het saneringsoverleg. Ook Georges Timmerman speelde een actieve overlegrol als VVJ-délégué. Hans Vandeweghe dan weer schreef in belangrijke mate het alternatief besparingsplan dat het personeel uitwerkte (en waarin werd aangetoond hoe foute managementbeslissingen de krant zuur gingen opbreken in 2008).

"Het personeel van *De Morgen* kan zich niet vinden in de keuze van de werknemers die ontslagen zijn", zo luidde de mededeling van het personeel. "Deze lijst brengt de kwaliteit van de krant in gevaar. Deze stakingsactie is een signaal van solidariteit met de ontslagen werknemers en van protest tegen de samenstelling van de lijst. Tegelijk is het een uiting van het geschonden

vertrouwen van het personeel in de hoofdredactie. We vragen aan de directie en hoofdredactie om stappen te ondernemen om het noodzakelijke vertrouwen en gezag te herstellen en wachten op haar initiatief."

"We sturen dus niet aan op de intrekking van deze lijst", verduidelijkt Liesbeth Van Impe namens het personeel. "Dat is niet realistisch en bovendien zullen er wellicht weinig van de thans ontslagen personen ingaan op een eventuele vraag om terug aan het werk te gaan. Met de actie hebben we vooral willen duidelijk maken dat dit voor ons echt niet door de beugel kon." Op de redactievloer heerst bijzonder veel onvrede over de opstelling van de hoofdredacteurs Klaus Van Isacker en Bart Van Doorne, die de lijst met de ontslagen journalisten hebben opgesteld. In strijd met gedane beloften trokken zij de saneringsinspanningen niet door tot op het niveau van de hoofdredactie – en dit terwijl over het niveau van hun vergoedingen en bonus- sen vrij spectaculaire cijfers circuleren.

Bert Bultinck, ontslagen chef Opinie en voormalig delegatieleider van het personeel, neemt het woord tijdens een protestactie op 8 januari 2009. (Foto Johan Van Cutsem)

Pen neer

Een groep van 28 columnisten, vaste opiniemakers en losse medewerkers van *De Morgen* heeft inmiddels beslist om een maand lang de pen neer te leggen uit protest tegen de ontslagen. De groep neemt het niet dat "een aantal van de beste pennen en meest kritische stemmen in de Vlaamse journalistiek" worden ontslagen. Ook het ontslag van de mensen die betrokken waren bij de maandenlange onderhandelingen om tot een aanvaardbare CAO te komen, wordt verworpen. "Wij vinden het volstrekt onaanvaardbaar dat een krant die zich altijd op zijn onafhankelijkheid en tegendraadsheid heeft beroepen, de meest onafhankelijke geesten de laan uitstuurt. Uit protest zeggen wij een maand lang onze medewerking aan de krant op. In die periode verwachten wij dat de directie de onderhandelingen heropent." Onder de ondertekenaars bevinden zich Dimitri Verhulst, Wouter Deprez, Filip Joos, Paul De Grauwe, Benno Barnard, Carl Devos, Marc Didden, Jos Geysels, Marc Hooghe, Rik Torfs en Lucas Vandertaelen.

De VVJ reageerde meteen "met verbijstering" op het feit dat De Persgroep bij *De Morgen* heel belangrijke en bepalende journalisten ontslaat. "Het is de hoogste tijd dat de eigenaar en het management nu eindelijk eens duidelijkheid geven over de toekomst die ze voor de krant zien", zei VVJ-secretaris Pol Deltour. De journalistenvereniging stoort zich extra aan het ontslag van diverse personen die namens het personeel actief hebben on-

derhandeld over het collectief ontslag. Pol Deltour: "Het kan niet dat mensen die zich inzetten voor hun collega's op die manier worden geliquideerd. Als het de bedoeling was elk journalistiek engagement te fruiken, dan is men in zijn opzet geslaagd. Wie gaat nu er in de toekomst nog durven opkomen voor zijn collega's?" Naast vakbondsafgevaardigden moet de wetgever volgens Deltour ook dringend voorzien in een bescherming voor VVJ-afgevaardigden op redacties.

Directeur-generaal Rudy Bertels van De Persgroep Publishing stelde na uitbreken van de staking "begrip te hebben voor de emoties rond de ontslagen", maar zei tevens te hopen "dat hiermee een periode van onzekerheid voor het personeel van *De Morgen* wordt afgesloten". Bart Van Doorne, hoofdredacteur van de krant, ontkende in een gesprek met Belga de beschuldiging dat mensen gevisieerd werden die betrokken waren bij de onderhandelingen over het collectief ontslag. "We hebben op basis van objectieve criteria – zoals de vraag of men nog paste binnen de toekomst van de krant – in eer en geweten een keuze gemaakt."

Op de kritiek dat bepalende figuren moeten opstappen, antwoordt Van Doorne "dat alle 95 werknemers even belangrijk zijn". "De toekomst van *De Morgen* is met deze herstructurering gegarandeerd. Met deze besparingsronde hebben we de krant een financieel gezonde basis gegeven. Dit was absoluut noodzakelijk want anders was er over twee jaar geen *Morgen* meer".

Zwakke positie

De onderhandelingen over het collectief ontslag werden zes maanden lang gevoerd door een personeelsdelegatie die bestond uit vakbondsmensen en leden van de redactieraad.

Vakbondssecretaris Eric Van der Smissen (BBTK) kijkt naar eigen zeggen gefrustreerd terug op de onderhandelingen "omdat er zoveel meer mogelijk was". "Uit het schitterend plan dat het personeel opstelde bleek dat de problemen bij *De Morgen* het gevolg waren van slecht beheer en er dus geen ontslagen nodig waren. Ik vond dat we dat plan moesten doordrukken, desnoods met acties, maar anderen waren van oordeel dat we hierover moesten onderhandelen. In het algemeen was men niet vastberaden genoeg: men diende stakingsaanzeggingen in, maar deed daar achteraf niets mee. Dat plaatste ons in een zwakke positie bij de directie." Van der Smissen betreurt nog dat het personeel blijkbaar niet zwaar tilde aan de syndicale bescherming van personeelsleden.

"We zijn Eric heel dankbaar omdat hij ons fantastisch heeft geholpen bij de onderhandelingen", reageert Liesbeth Van Impe. "Met de redactieraad wilden we echter meester blijven van de te voeren strategie. *De Morgen* is door de grote betrokkenheid van de werknemers en het vele onderlinge overleg immers niet te vergelijken met een doorsnee bedrijf."

Van Impe beaamt dat er tussen het personeel en de vakbondsmilitanten een verschil in visie bestond over het gebruik van het stakingswapen. "Wij hebben er in het kader van de CAO-onderhandelingen voortdurend voor geopteerd om te blijven praten. Volgens ons zou het geen verschil hebben uitgemaakt of we nu een dag of een week hadden gestaakt. Over het resultaat hoeven we niet beschaamd te zijn. Het aantal naakte ontslagen hebben we verminderd van 26 tot 13 en de vertrekregelingen zijn beter dan die van *De Standaard*. We verkregen een werkgelegenheidsgarantie en de verhuizing naar Kobbegem is van de baan. De lijst van mensen die ontslagen werden was er echter ver over, vandaar dat er toch beslist werd tot staking."

BK wielrennen voor journalisten

zondag 12 juli – start 14u31 – Lierde

Kader: de lokale kermis (www.simali.be - programma Keermesse) samen met een wedstrijd van de Vlaamse Wielervederatie VWF (www.vlaamsewielervederatie.be).

Afstand: 55 km over 9 ronden en een licht heuvelachtige omloop.

Er zijn 5 categorieën:

- perslui - 40 jaar (tot en met geboortjaar 1970)
- perslui + 40 jaar (1969 en vroeger)
- medewerkers zonder perskaart - 40 jaar (tot en met geboortjaar 1970)
- medewerkers zonder perskaart + 40 jaar (1969 en vroeger)
- vrouwen (alle categorieën)

Start om 14u31 (samen met de D-categorie) aan de feesttent in de Kleinendries te Lierde, waar ook de aankomst ligt.

Omstreeks 18 uur is er een podiumhulde voor de top 3 in elke categorie.

Inschrijvingsgeld: € 8 (verzekering inbegrepen).

Inschrijven kan door een mailtje naar RLintermans@test-aankoop.be of ook nog ter plaatse.

Navigatie bij invullen belastingaangifte

Mogelijk buigt u zich dezer dagen ook over uw belastingaangifte. Een formulier dat weer wat ingewikkelder is dan vorig jaar. Welke beroepsinkomsten geeft u aan in welke rubriek? Welke kostenafrek is mogelijk? En hoe zit dat nu precies met dat nieuwe fiscale regime van auteursrechten?

Wie zijn belastingaangifte zelf invult, moet ervoor zorgen dat die tegen 30 juni binnen is bij de fiscus. Wie via een boekhouder of een accountant werkt, krijgt nog de tijd tot 31 oktober.

Om u enigszins te gidsen, heeft de VVJ de **erkende belastingconsulent Walter Van den Brande** uitgenodigd. Hij komt een en ander toelichten op een informatieavond op **maandag 15 juni 2009, om 19.30 uur, in het Perscentrum van de Residence Palace, Wetstraat 155 in 1040 Brussel**.

De informatieavond is **gratis** toegankelijk, maar wel uitsluitend voor **leden van de VVJ**. Omdat we graag weten hoeveel mensen we mogen verwachten, vragen we u uw **komst te melden** op info@journalist.be, uiterlijk **tegen 5 juni 2009**.

FREELANCEN IN VLAANDEREN:

Ontslagen, brugpensioenen, tijdskredietregelingen. Wie in dienstverband in de media werkt, is er direct of indirect worden vaak het hardst getroffen in hun portemonnee als media moeten bezuinigen. Vorige maand bekeken we in dit nummer: de dagbladwereld, agentschappen, wat reacties en een poging tot aanpak.

Even vooraf: na afsluiting van ons vorig nummer zijn nog twee reacties van freelancers binnengekomen, wat het totaal op 57 brengt, of ongeveer 9 procent van onze freelancers. Uit die bijkomende reacties komt een wat hoger tarief naar voren voor *Steps* (€ 71-100) en voor *Weekend Knack* (€ 130-265) per standaardpagina van 4000 tekens. Bij het blad *Goed Gevoel* rijft een freelancer gemiddeld € 125 per standaardpagina binnen.

En dan de **dagbladwereld**. Daar kun je maar beter niet als freelance regioverslaggever aan de slag zijn, want dan is het vaak pompen én verzuipen. Een indicatie bij *Het Nieuwsblad*: van € 4 (600 tekens), over € 6,70 (tot 1000 tekens), € 10 (tot 1500 tekens), € 15 (tot 1800 tekens), € 20 (tot 2400 tekens) tot € 30 (tot 7000 tekens), aangevuld met een 'fix' van enkele honderden euro per maand. Collega's krijgen soms enkele centen méér per artikel, maar hebben dan een kleinere of helemaal geen 'fix'. Een hele krantenpagina wordt € 75 betaald. Een openingstuk is goed voor € 50, maar in *Nieuwsblad Magazine* levert dat € 150 op. Voor *Magazine Letters* krijg je € 75 voor 4000 tekens interview. Een enkeling meldt dat hij de dagkrant heeft opgegeven, wegens te laag betaald en enkel betaald wat is gepubliceerd, niet wat is besteld. Maar van zich afbijten werkt kennelijk. Een freelancer rekende uit wat het voorgestelde tarief per uur zou betekenen en kwam op € 10 uit. "No way", was de reactie van deze ervaren rot, die een bedrag eiste dat uitkwam op € 25 per uur. En het ook kreeg. Bij zusterblad *De Standaard* krijgt een freelancer sinds dit jaar € 150 per artikel (voordien € 1 per krantenregel). Er zijn er ook die € 500 vangen voor een buitenlandreportage en € 350 voor een binnenlandreportage. Een freelance eindredacteur vraagt er € 260 per dag tijdens de week en € 320 tijdens het weekend.

Het *Belang van Limburg* hanteert diverse tarieven: € 50 voor een openingstuk, € 25 voor een kolomstuk, € 13 voor een kort bericht, € 60 voor een reportage. Een ander krijgt er € 35 (werk buitenshuis) of € 25 (werk van thuis uit) per uur. Staat een stuk op 'de één', dan komt er € 20 bovenop. Gaat het om een primeur, dan stijgt dat extraatje tot € 50. Een andere collega spreekt van € 100 à € 200 per pagina. Een

eindredacteur is er goed voor € 11 per uur tijdens de week en € 12,50 in het weekend.

Bij *Gazet van Antwerpen* wordt € 5 betaald voor een 'kortje' en een foto-onderschrift. Een openingstuk is € 40 à € 45 waard. Een hele krantenpagina is goed voor € 80. De bijlage *Azerty* schuift beter: € 200 voor een krantenpagina.

(Foto Didier Lebrun / PhotoNews)

Ook bij *De Morgen* zit je het best bij de bijlagen: € 400 voor een reportage in *Reporter*, € 1000 voor een in *Zeno* en € 400-600 voor een in *DM Magazine*.

Bij *De Tijd* krijgt een collega € 0,035 per teken, wat ons op € 140 brengt voor onze standaardpagina van 4000 tekens. Een interview (8000 tekens) in de boekenrubriek was goed voor € 360. En ook hier levert een dag eindredactie € 260 à € 320 op.

Het Laatste Nieuws heeft diverse tarieven. Wie per dag wordt betaald, zit in de buurt van € 170. Maar de krant werkt met bonussen voor

kleine en grote primeurs, waardoor het inkomen sterk kan variëren. Een collega die per letterteken wordt betaald, meldt dat hij gemiddeld € 4500 per maand haalt en zijn professionele gsm-kosten in rekening mag brengen. Nog even ter aanvulling bij vorige maand: een foto in *HLN* levert € 64-65 op voor de nationale pagina's en € 20 voor de regionale pagina's. En verplaatsingen worden vergoed à € 0,15 per km.

Koekje van eigen deeg

Een freelancer had op een gegeven ogenblik een discussie met een opdrachtgever – een grote multinational – over een factuur. Tijdens een bijeenkomst bleek dat beide partijen weliswaar over dezelfde geleverde teksten praatte, maar dat het bedrijf het aantal tekens telde zonder spaties, terwijl de journalist wél de spaties meetelde. Het bedrijf wilde evenwel niet betalen voor spaties, want "dat is geen letter".

De freelancer – die zich wel wat kon veroorloven – heeft de volgende opdracht voor dat bedrijf ingeleverd zonder ook maar één spatie te typen. Alle woorden waren aan elkaar geplakt. Toen de firma verbijsterd belde over die onleesbare brij, zei de journalist doodleuk dat hij geen 'wit' typt als hij er toch niet voor wordt betaald...

HOEVEEL SCHUIFT DAT ? (deel 2)

Ivan Declercq

f indirect mee geconfronteerd geweest, zeker de jongste tijd. Maar freelancers vallen buiten alle regelingen en ken we hier de situatie van de fotografen, de audiovisuele sector, de maand- en weekbladen en de vakpers. In dit

Bij enkele kranten moet het maandelijks overzicht ook goed worden nagekeken, want volgens diverse freelancers wordt steevast een aantal stukken 'vergeten'.

Schrijven voor een **agentschap** dan? Bij *Belga* krijgt een freelancer € 0,10 per woord (= ongeveer € 67 voor onze standaardpagina), plus een 'fix' van € 25 per werkdag. Zijn collega bij *Jan Verbeke Producties* doet het voor 0,015 euro per teken (= € 60 voor onze standaardpagina).

In aanvulling op deel 1 meldt fotoagentschap *PhotoNews* dat het, naast enkelen die een vast maandbedrag krijgen, werkt met betalingen van minimaal € 100 per opdracht, plus 50% à 60 % van de verkoopprijs bij hergebruik. Ook wie spontaan foto's aanbiedt, krijgt een percentage van de verkoopprijs.

* * *

De meeste freelancers in de geschreven pers worden pas betaald na publicatie, terwijl de regel is 'na levering'. Ook de betalingstermijn van 30 dagen wordt vaak met de voeten getreden. Je kunt dan wel een deurwaarder sturen, maar van de gevolgen daarvan hoeft geen tekeningetje te worden gemaakt.

Een fotograaf doet er zijn beklag over dat het aantal opdrachten sterk is teruggelopen, "door diegenen die sterk onder de prijs werken. Dat zijn amateurs die graag eens buiten komen en niet beseffen dat ze de job kapot maken".

Een schrijvende journalist heeft vastgesteld dat zijn tarieven in zes jaar tijd met 30 procent zijn gedaald, "en dat terwijl vastbenoemden van de ene indexering naar de andere huppelen". Toch is zijn omzet in die jaren met 10 procent toegenomen. Het recept? "Efficiënter, harder en meer werken."

Een freelancer die ook wel eens wat in Nederland slijt: "Daar

Reizen om te leren

Een ervaren reisjournalist informeerde bij een lifestyleblad naar de interesse voor een verhaal over Spanje, met name over 'l'art de vivre' en 'Picasso'. De hoofdredacteur was zéér geïnteresseerd in een verhaal van acht pagina's. Toen de freelancer hem vroeg hoeveel hij ervoor wilde betalen, was de verbaasde reactie: "Betalen? Niets! Je mag toch al op reis..."

valt wel te onderhandelen over de prijs als er veel tijd in een stuk is gegaan. Dat is ondenkbaar in België." Hij maakt ook foto's en biedt ze aan kranten aan tegen € 100 à € 125. "Op pad gaan voor € 16 per foto? Ik denk er niet aan. *Het Nieuwsblad* wilde ooit een foto van me kopen voor € 30. Ik heb geweigerd."

Maar niet iedereen gaat daarin mee. Een freelancer: "De collega's gaan niet vrijuit. Als ik tegen een bepaalde prijs werk, dan staat er altijd wel een achter mijn rug te springen om het werk voor € 10 minder te doen."

En toch: "Ik heb twee jaar vruchteloos gevraagd om opslag. Begin dit jaar heb ik mijn tarief eenzijdig verhoogd en er is geen protest gekomen", zegt een medewerker van een sportblad. Of hoe een beetje assertiviteit een freelancer niet misstaat.

Een andere freelancer is zelfs assertief genoeg geweest om enkele slechte betalende buiten te gooien. Hij wijst er ook op dat het voor freelancers zaak is efficiënt te werken, door opdrachten te combineren en eenzelfde item te bewerken voor diverse afnemers. Voor eenzelfde verplaatsing kun je dan soms drie keer aan de kassa passeren. Met andere woorden: de freelancer is niet louter journalist, maar ook een beetje zakenman. Als het goed is.

VVJ duwt aan de kar

In een nota - opgesteld naar aanleiding van de Staten-Generaal voor de Media - heeft de VVJ diverse voorstellen geformuleerd voor de verbetering van de positie van de journalist. Daarin is specifiek een en ander opgenomen voor de freelancer.

Een denkrichting is de aanpassing van de wet op de arbeidsovereenkomsten, zodat alle beroepsjournalisten *vermoed* worden te werken met een *arbeidscontract*. Een soortgelijk systeem functioneert in Frankrijk. Er kan slechts sprake zijn van een zelfstandige samenwerking als de journalist een 'zelfstandigheidsverklaring' ondertekent, die aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. Zo'n systeem bestaat ook in Nederland (de zgn. VAR, of 'verklaring arbeidsrelatie').

Als alternatief voor het voorgaande kan worden gedacht aan een uitbreiding van het *sociaal statuut van de kunstenaar* naar freelancejournalisten. Dat betekent dat freelancers die grote opdrachtgevers zien wegvallen een werkloosheidsregeling zouden hebben. En voor het bepalen of iemand uitkeringsgerechtigd is, wordt dan niet gekeken naar het werkelijk aantal gepresteerde dagen in een referentieperiode, maar naar een brutoloon dat wordt omgezet in gelijkgestelde dagen. In de VVJ-nota wordt ook gepleit voor het wegwerken van de discriminatie van freelancers op het vlak van het *aanvullend pensioen*. Op dit ogenblik vallen alleen loontrekkende journalisten van de algemene pers onder dat stelsel van extra pensioen dat wordt gefinancierd door de werkgevers (2% van het brutoloon) en de werknemers (1% van het brutoloon).

NIEUWE ERKENNINGSCOMMISSIE VOOR BEROEPSJOURNALISTEN BENOEMD

Het staatshoofd heeft op 6 mei de nieuwe leden van de Erkenningcommissie en de Commissie van Beroep benoemd. Zij staan van nu tot maart 2013 autonoom in voor de erkenning van beroepsjournalisten in het kader van de wet van 30 december 1963. Hier volgt de volledige samenstelling.

	Leden-journalisten (voorgedragen door de VVJ)	Leden-mediadirecties (voorgedragen door uitgevers en omroepen)
Erkenningcommissie	<p>Effectieve leden: Lukas Devos (redacteur VRT-radio) Herwin Heyman (freelance beeldjournalist) Gie Van Roosbroeck (redacteur Gazet van Antwerpen) Eric Vercruyse (Belga-bruggepensioneerd)</p> <p>Plaatsvervangers: Katrien Bruyland (freelance redacteur) Ann Driessen (freelance redacteur) Walter Vanderstukken (beeldjournalist Videohouse) Walter Wauters (redacteur Het Nieuwsblad)</p>	<p>Effectieve leden: Mark Hollanders (hoofdredacteur Belga) Geert Steurbaut (secretaris-generaal Corelio) Raymond De Craecker (hoofd redactiebeheer Het Laatste Nieuws) Geert Van Hecke (redactiemanager De Persgroep)</p> <p>Plaatsvervangers: Werner Smeuninx (redactiemanager Concentra) Marc Dupain (hoofd Public Affairs VMMA) Siegfried Bracke (hoofdredacteur VRT Nieuws) Hans Maertens (redactiedirecteur Roularta)</p>
Commissie van beroep	<p>Effectieve leden: Jan Feys (redacteur Jan Verbeke Producties) Luc Vanheerentals (freelance redacteur)</p> <p>Plaatsvervangers: Marc Robberecht (Talent & Vision) Marc Van Impe (freelance redacteur)</p>	<p>Effectieve leden: Peter Boon (personeelsmanager Corelio) Dirk Velghe (directeur De Tijd)</p> <p>Plaatsvervangers: Faroek Ozgunes (journalist VMMA) Leo Hellemans (directeur productie VRT)</p>

Gezocht:

Freelance journalist om de redactie van het VDV-magazine te versterken.

Het VDV-magazine is een vakblad met ruime informatie voor dierenartsen. Het wordt reeds 20 jaar uitgegeven door de Vlaamse Dierenartsenvereniging.

De Vlaamse Dierenartsenvereniging groepeert 800 dierenartsen, en is partner van Federation of Veterinarians in Europe (FVE) en van de World Veterinary Association (WVA).

Het tijdschrift wordt 10x per jaar met een oplage van 2200 exemplaren gepubliceerd in full-color en omvat 64 pagina's.

Verloning volgens barema.

Voor meer info en het indienen van uw kandidatuur contacteer : VDV-secretariaat, Hoogkamerstraat 40, 9100 Sint Niklaas, vdv. secretariaat@vladiver.org, www.vladiver.org

UITNODIGING

De Raad van Bestuur van de JAM nodigt alle leden uit op de Algemene Vergadering van de JAM **op zaterdag 6 juni 2009 om 10 uur** op de zetel van de JAM, Roger Vandendriesschelaan 38 - 1150 Brussel

Graag bevestiging van uw aanwezigheid bij de JAM op 02-777 08 30 of info@jam.be

DOCUMENTEN

Leden kunnen de documenten voor de AV downloaden van de site www.jam.be of aanvragen op het secretariaat (info@jam.be - tel. 02-777 08 30 - fax 02 777 08 40) en dit vanaf vrijdag 22 mei 2009.

Toelichting en antwoorden op uw vragen worden vanzelfsprekend verstrekt tijdens de vergadering.

OPROEP VOOR NIEUWE BESTUURSLEDEN

De Algemene Vergadering moet onder meer een Nederlandstalig en een Franstalig bestuurslid aanwijzen. Alle JAM-leden die interesse hebben voor een bestuursmandaat kunnen hun kandidatuur tot 22 mei aan het JAM-secretariaat bezorgen per mail of per post.

LUDO BEKKERS MIKT NOOIT BOVEN DE PET OF ONDER DE KIN

Jan Backx

Goed op tijd sta ik op de stoep van het cafeetje in Antwerpen-Zurenborg waar ik met de journalistieke kunstpaus Ludo Bekkers heb afgesproken. Een blik naar binnen heeft niets opgeleverd. Ik verontschuldig me bij de dienst, en zeg dat ik op een meneer van 85 wacht. Ze is vol begrip, naderende overgrootvaders houd je best in het oog. Dan komt ze me roepen: "Binnen om het hoekje zit er een meneer alleen. Maar of die 85 is...?"

Stipt, kweek en afgeborsteld zit daar inderdaad Ludo Bekkers. Je zou hem 70 geven. Wat volgt is een twee uur durend naadloos relaas van zijn journalistiek leven in de artistieke sector. "In deze wijk ben ik opgegroeid", steekt Ludo van wal. "Vader was bankbediende met een grote culturele belangstelling. Hij nam me 's zondags mee naar musea, had boeken in huis, hield van muziek en kocht daarom vrij snel een radio. Als jongetje zat ik aan het toestel gekluisterd toen er rechtstreekse reportages werden uitgezonden van de uitvaarten van koning Albert I en koningin Astrid. Later volgde ik een handelsopleiding en vond mijn eerste job bij een Antwerpse bank. Niet mijn volle *cup of tea*, maar zo kon ik tijdens de bezetting aan de arbeidsdienst in Duitsland ontsnappen."

"Na de bevrijding en de epuratie kwamen er nogal wat vacatures bij de openbare omroep, toen nog BNRO geheten. Ik was 21 en schreef me in voor het examen reporter-journalist. Ik vond dat ik voldoende sterk in mijn schoenen stond want ik kon goed opstellen, had veel gelezen, kon behoorlijk voordragen en hield van klassieke muziek. Met meer dan honderd kandidaten waren we. Alleen Karel Goris, later hoofdredacteur, en ik slaagden. Toch viel ik uit de boot want ik had geen politieke steun, zo bleek later. Die heb ik trouwens ook nooit gezocht. Maar tijdens de examenstage had ik wel mogen proeven van die magische plek, het Flagey-omroepgebouw. Bert Leysen, Nic Bal en Jan van Overloop werden mijn peetvaders. Het was wat, de gezichten leren kennen achter de radio-stemmen! Na die eerste mislukking gaf ik de moed niet op en kwam, via een examen van regisseur-omroeper, toch bij de omroep terecht. Het was wel geen journalistieke job maar het opende de grote wereld van de muziek. Na een tijdje begon ik eigen programma's te maken, dat was gedurfd voor een speaker. *Lied van mijn Land* en *De Ramen Open* waren een mix van muziek en woord."

"Halfweg de jaren '50 begon de televisie aan zijn opmars. De radio kreeg harde klappen en de beste radiomakers verhuisden naar het nieuwe medium. In 1958 werd het mijn beurt, nadat ik - samen met Maurice De Wilde onder meer - was geslaagd in het examen van journalist-commentator. Maar voor geen van ons beiden volgde een benoeming. Gebrek aan partijkaart.

Ik kwam uiteindelijk terecht bij de dienst Varia, een amalgaam van programma's die elders geen plaats hadden gevonden en waar wetenschap en cultuur waren in ondergebracht. De cultuur werd mijn werkveld. Jan Boon, de erudiete directeur-generaal, besefte maar al te goed dat televisie een venster op de wereld moest zijn, een volksverheffend medium. Ik kreeg kansen en bouwde de artistieke vleugel van ons departement uit. Toen kon nog veel. Zo maakten we, eind jaren vijftig, gedurende drie seizoenen een live studioprogramma, *Atelier*, met telkens drie kunstenaars en hun werk. Mettertijd kon ik een netwerk uitbouwen van kunstenaars, verzamelaars, conservators, kunstcritici en galeriehouders. Dat werd ook internationaal uitgebreid doordat we, als buitenlands station, pionierden op zowel de *Documenta* in Kassel als de *Biennale* van Venetië. We hielden een vinger aan de pols, niet uitsluitend in België maar ook in Parijs, Amsterdam, Aken of Keulen, waar toen de kunstscène bloeide. Ondertussen was Varia omgedoopt tot de dienst Kunstzaken, die de actualiteit rond theater, ballet en beeldende kunsten volgde. Er werd ook in de diepte gewerkt met reeksen die soms controversiële onderwerpen uitspitten, maar waar de geschreven pers gunstig op reageerde. Behalve 't *Pallierterke* dan, waar recensent Jan D'Haese mij benoemde tot 'kunstpaus', en dat was voor hem geen eretitel. Maar de

appreciatie vertaalde zich in het behalen van de voor het eerst toegekende Prijs van de Televisiekritiek.

Op mijn zestigste ben ik dan gepromoveerd tot productieleider van de dienst Volwassenenvorming, een heel ander terrein. Ik was wel liever teruggekeerd naar de radio, maar andermaal besliste de politiek er anders over."

"Naast mijn televisiewerk heb ik veel geschreven in allerlei bladen. Eerst in *De Linie*, het weekblad dat door de Jezuïeten werd uitgegeven en dat na het veto van Rome in Nederland *De Nieuwe Linie* werd en in

Vlaanderen *De Nieuwe* onder leiding van de onvergetelijke Mark Grammens. Van hem heb ik veel geleerd op journalistiek vlak. Ook was ik regelmatig medewerker aan *Ons Erfdeel* en *Septentrion*. *De Standaard* vroeg mij, via Guido Van Hoof, om recensies en later bood *Gazet van Antwerpen* via Lou de Clerck mij kansen. Ten slotte werd ik aangetrokken door *De Morgen*, waar ik nog tien jaar zou aan meewerken. En tot vandaag schrijf ik voor *Knack* over fotografie."

Het verhaal is in één lange geut over mijn hoofd gekieperd. Dan schrikt Ludo Bekkers van het gevorderde uur. "Oei, de parkeermeter!" Met energieke tred gaat het richting auto. Een uitsmijter kan er nog net af: "Ik heb er als journalist altijd op gelet niet boven de pet maar zeker ook niet onder de kin van lezers en kijkers te mikken."

Ludo Bekkers: zonder politieke steun toch bij de openbare omroep terecht. (Foto Johan Van Cutsem)

Foto Bob Van Mol
"Razzia"
PRESTIGEPRIJS

FOTOPERSPRIJS VLAANDEREN BEVESTIGT WAARDE VAN KWALITEITSBEEDEN IN HET NIEUWS

De editie 2009 van de Fotopersprijs Vlaanderen heeft nog maar eens aangetoond hoe essentieel het is dat print-media ook in beeldjournalistiek blijven investeren. Achttien fotoreporters stuurden in het totaal 55 sprekende beelden op die meedongen naar een van de drie prijzen. De jury vond het werk van Bob Van Mol (prestigeprijs), Ivan Put (prijs van de VVJ) en Stijn Peeters (derde prijs) uiteindelijk nog net iets beklijvender dan de rest.

De Fotopersprijs Vlaanderen is een organisatie van de afdeling Antwerpen-Limburg van de VVB (Vlaamse Vereniging van Beeld Journalisten). De VVJ financiert een van de drie prijzen. De wedstrijd wordt verder gesponsord door de Vlaamse Gemeenschap, de provincie Antwerpen, het IPV, Renault en BASF.

De fotopersprijzen worden uitgereikt op vrijdag 29 mei om 20 uur in het IPV in Antwerpen. Daar zijn de beelden ook nog een tijdje te bewonderen. (PD)

Foto Ivan Put: "De Decker waait uit op de pier in Oostende"
PRIJS VLAAMSE VERENIGING VAN JOURNALISTEN (VVJ)

Foto Dirk Waem:
"De Crem in Washington"
genomineerde

Fotopersprijs Vlaanderen

Foto Nick Hannes:
"Onafhankelijkheidsdag Minsk"
genomineerde

Foto Peter De Voecht
genomineerde

Foto Stijn Peeters:
"Acid geweld in Bangladesh"
DERDE PRIJS

Foto Pol De Wilde:
"Parade"
genomineerde

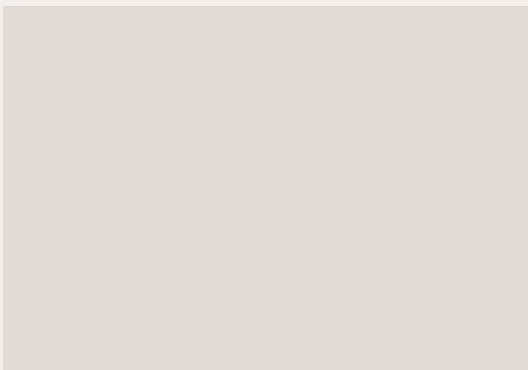

Foto Patrick De Roo
"Bejaarde junk"
genomineerde

Raad voor de Journalistiek

Beslissing over de klacht van mevrouw Els De Belder tegen ATV

Met een brief van 17 juni 2008 dient advocaat Bruno De Mulder namens zijn cliënte Els De Belder klacht in tegen ATV. Aanleiding is de berichtgeving in het nieuws van de Antwerpse regionale zender op 12 juni 2008 over de dierenasielen van de Koninklijke Maatschappij voor Dierenbescherming te Antwerpen, kortweg KMDA. (...)

DE FEITEN

Klaagster is dierenarts en voorzitter van de KMDA, die dierenasielen beheert in Antwerpen en Kontich. Op 7 mei 2008 vindt in Antwerpen een protestactie plaats tegen beweerde wantoestanden in de dierenasielen, waarover door ATV in zijn nieuws wordt bericht. In latere uitzendingen komt ATV nog op de problemen bij de KMDA terug. Op 12 juni 2008 wordt door ATV gemeld dat de raad van bestuur van de KMDA is vernieuwd. Daarop heeft de klagende partij contact opgenomen met ATV om een rechtzetting te vragen. In het avondnieuws van dezelfde dag worden kamerlid Rob Van de Velde, die felle beschuldigingen uit tegen de voorzitter van de KMDA, en de heer Van Tilborgh van de FOD Volksgezondheid aan het woord gelaten.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster betoogt dat de berichtgeving van ATV een eenzijdig en tendentius beeld geeft over de KMDA en dat ze nadelig is voor haar persoonlijk. Klaagster voert vooreerst een aantal feitelijke fouten aan. Zo werd op ATV meegedeeld dat het asiel van Kontich 'maandenlang' gesloten is geweest, terwijl dit slechts gedurende drie weken was, en werd er bericht dat de hele raad van bestuur vervangen was, daar waar er enkel een andere dierenarts werd aangesteld. In de tweede plaats vindt klaagster dat ze onvoldoende wederwoord heeft gekregen en dat ze niet heeft kunnen reageren op beschuldigingen die werden geuit door deelnemers aan de protestactie en die door ATV werden uitgezonden. Voorts voert ze aan dat de fouten in de berichtgeving niet werden rechtgezet, met name de verkeerde mededeling dat de raad van bestuur werd vervangen. Klaagster is ook van mening dat ATV ten onrechte beelden van haar heeft uitgezonden om het bericht te illustreren dat een rechter in kortgeding aan de actievoerders verbod had opgelegd om haar naam nog te vermelden. En ten slotte voert ze aan dat kamerlid Van de Velde feitelijke onjuistheden heeft aangevoerd in het interview dat ATV met hem heeft afgenomen. Volgens klaagster had ATV die feiten eerst moeten nagaan op hun waarheidsgehalte. Klaagster besluit hieruit dat ATV op een vooringenomen wijze verslag heeft uitgebracht over de toestand bij de KMDA en over haar, wat onder meer ook moet blijken uit het woordgebruik, zoals het gebruik van het woord 'beweren' als het de verklaringen van klaagster betreft.

Namens ATV voert hoofdredacteur Hellemans aan dat klaagster contact heeft opgenomen nadat ATV op 12 juni

2008 had gemeld dat de raad van bestuur van de KMDA was vernieuwd. Er werd voorgesteld om een interview af te nemen. Daarop heeft mevrouw Raes, die namens klaagster het woord voerde, meegedeeld dat ze zelf in het buitenland verbleef en stelde ze voor om de heer Van Tilborgh aan het woord te laten. In het avondnieuws is de heer Van Tilborgh aan het woord gelaten, en heeft hij de beschuldigingen van kamerlid Van de Velde genuanceerd. In de reportage over de protestactie is het standpunt van klaagster in de commentaar verwoord. Klaagster heeft op die manier wel degelijk een wederwoord gekregen, betoogt ATV. Hellemans erkent dat de mededeling over de vernieuwing van de raad van bestuur en van de maandenlange sluiting van het asiel onzorgvuldig zijn, maar heeft zich bereid getoond om die recht te zetten. Klaagster is op dat voorstel evenwel niet willen ingaan. Hellemans zegt ook dat klaagster een bekende figuur is in Antwerpen en bij ATV, en dat het dus verantwoord was om haar beeld te tonen. Hij ontkent ook ten stelligste dat sprake was van een tendentius woordgebruik. Ten slotte voert hij aan dat niet van ATV kan worden verwacht dat de redactie alle beweringen van een kamerlid op hun waarheidsgehalte toetst, en dat de geïnterviewde verantwoordelijk is voor zijn uitlatingen.

BESLISSING

De mededeling over de vernieuwing van de raad van bestuur van de KMDA en over de 'maandenlange' sluiting van het asiel in Kontich zijn feitelijk onjuist. Deze onjuistheden werden op ATV vervolgens onvoldoende rechtgezet. Wat deze onderdelen betreft, is de klacht gegrond. Hoewel het interview met de heer Van Tilborgh door de redactie blijkbaar bedoeld werd als tegengewicht tegen de verklaringen van kamerlid Van de Velde, kan het bezwaarlijk als een volwaardig wederwoord van klaagster worden beschouwd. Ook dit onderdeel van de klacht is gegrond. Van een journalist kan niet worden verwacht dat hij elk element in de verklaring van een geïnterviewde op haar waarheidsgehalte toetst, maar bij zware beschuldigingen dient er op zijn minst aan betrokkene een ernstig wederwoord worden geboden. ATV kan daarentegen niet verweten worden beelden van klaagster te hebben getoond om een bericht over haar te illustreren. Klaagster geniet bekendheid en werd al in eerdere uitzendingen van ATV getoond. Evenmin is gebleken dat er sprake is van een tendentius woordgebruik tegenover haar. Deze onderdelen van de klacht zijn ongegrond.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gedeeltelijk gegrond.

Brussel, 14 mei 2009

Beslissing over de klacht van de heer Filip Geurs tegen *Het Laatste Nieuws*, Peter Verbruggen en Chris Snick, journalisten

Met een brief van 17 juli 2008 dient advocaat Raf Van Goethem namens zijn cliënt Filip Geurs klacht in tegen *Het Laatste Nieuws* en de journalisten Peter Verbruggen en Chris Snick. Aanleiding is de berichtgeving over klager in het *Het Laatste Nieuws* van 9 juni, 19 juni en 12 en 13 juli 2008. (...)

DE FEITEN

Klager is oncoloog en verbonden aan het Sint-Maria ziekenhuis in Halle. Op 16 mei 2008 legt een rechter, op verzoek van familieleden van de patiënte, met een beschikking in kort geding hem op om de behandeling van een terminale patiënte voort te zetten. Op 9 juni 2008 publiceert *Het Laatste Nieuws* hierover een artikel onder de titel 'Moeder wilde leven, zelfs met veel pijn'. In de krant van 19 juni verschijnt een tweede artikel onder de titel 'Iemand van 98 krijgt geen medicamenten meer', waarin familieleden van andere patiënten van klager kritiek uitbrengen op diens handelwijze. In de krant van 12 en 13 juli 2008 verschijnt nog een kort stuk onder de titel 'Twaalf klachten tegen diensthoofd Halle'.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager voert aan dat hij een internationaal gereputeerd oncoloog is. Hoewel hij van oordeel was dat de verdere behandeling van een terminale patiënte zinloos was, heeft haar familie op eenzijdig verzoekschrift een beschikking in kort geding verkregen waarbij aan klager opgelegd werd de behandeling van de patiënte voort te zetten. Deze uitspraak was aanleiding tot publicatie van enkele artikelen in *Het Laatste Nieuws*. Klager verwijt de krant dat ze zijn goede naam en privacy heeft geschonden door zonder zijn toestemming zijn naam te vermelden en foto's van hem te publiceren, en door de feiten zo te omschrijven dat er sprake is van laster en eerroof. Aldus werden een aantal verplichtingen van de journalist (zie de Verklaring der plichten en rechten van de journalist, en meer bepaald de artikelen 1, 3, 4 en 5) niet nageleefd en hebben de journalisten zich evenmin gehouden aan de bepalingen 2, 3 en 5 van de Code van journalistieke beginselen. Ten onrechte voert de krant aan dat een maatschappelijk belang deze berichtgeving verantwoordde. Klager was niet in staat om op de berichtgeving te antwoorden omdat hij gebonden is door het medisch beroepsgeheim.

Het Laatste Nieuws antwoordt dat hoofdzakelijk de sociale vaardigheden van klager, diensthoofd van een palliatieve afdeling van een ziekenhuis, het voorwerp waren van de berichtgeving. Het eerste artikel kwam tot stand na de beschikking in kort geding. Daarop volgden talrijke reacties van familieleden van andere patiënten van klager, zodat besloten werd een tweede artikel te publiceren. Klager werd enkel beroepsmatig gesitueerd, en de artikelen hadden geen betrekking op zijn privéleven. Aan klager werd tweemaal aangeboden om te reageren, maar hierop ging klager niet in.

Na publicatie van de artikelen is dit aanbod nog eens schriftelijk herhaald. Volgens *Het Laatste Nieuws* had klager de mogelijkheid om in algemene bewoordingen, zonder schending van het beroepsgeheim, te antwoorden. In het artikel van 19 juni zijn bovendien twee specialisten aan het woord gekomen, de berichtgeving is dus niet eenzijdig. *Het Laatste Nieuws* wijst er ook nog op dat de foto van klager in het nummer van 9 juni 2008 afkomstig was van een persconferentie in 2000.

BESLISSING

In de diverse artikelen werd enkel ingegaan op het professioneel optreden van klager. Deze problematiek is van maatschappelijk belang. Om die reden maakt het noemen van de naam van klager en het tonen van zijn foto geen inbreuk uit op zijn privacy (zie: RvdJ, 2009-03, Rombouts t/ *Het Laatste Nieuws*, 12 maart 2009). De feiten werden onpartijdig verzameld en weergegeven. De persoonlijke levenssfeer van klager is nooit aan bod gekomen. *Het Laatste Nieuws* heeft aan klager meer dan eenmaal de gelegenheid geboden om op de berichtgeving te reageren. Hoewel dit in algemene bewoordingen, zonder schending van het beroepsgeheim, mogelijk was geweest, heeft klager er de voorkeur aan gegeven, niet te antwoorden.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 14 mei 2009

Zelfde oordeel in zaak tegen *De Zondag* en journaliste De Vits

De Raad voor de Journalistiek is op 14 mei 2009 tot eenzelfde oordeel gekomen in een soortgelijke klacht van de heer Filip Geurs tegen *De Zondag* en journaliste Tessi De Vits. Aanleiding was berichtgeving over klager in *De Zondag* van 8 juni en 13 juli 2008.

De grond van de zaak is identiek: berichtgeving naar aanleiding van een uitspraak in kort geding waarin een rechter klager oplegt een terminale patiënte verder te behandelen.

Klager verwijst naar de plichten van de journalist, zoals in bovenstaande geval. *De Zondag* verweert zich met de stelling dat de rechterlijke beslissing nieuwswaarde had en dat de twee gepubliceerde artikelen het onderwerp correct en sereen hebben besproken. Een onnauwkeurigheid in de weergave van het standpunt van de Orde van geneesheren wordt erkend en nadat klager niet heeft gereageerd op het aanbod om de onnauwkeurigheid recht te zetten, heeft *De Zondag* op 2 november 2008 uit eigen beweging een rechtzetting gepubliceerd. Ook hier heeft de Raad voor de Journalistiek geoordeeld dat de klacht ongegrond was.

Iconen van de Vlaamse journalistiek

RIK VAN CAUWELAERT: 'WIJ, JOURNALISTEN, ZIJN

Na de dood van Frans – 'Sus' - Verleyen in 1997 werd Rik Van Cauwelaert (59) de nieuwe hoofdredacteur. Cauwelaert over maatschappelijke thema's. Het woord aan de laatste Vlaamse selfmade man in zijn segm

"Tijdens een sollicitatiegesprek informeer ik nooit naar welk diploma de persoon in kwestie heeft. Te beducht voor de wedervraag: 'En u?' (*lacht*) Op m'n zestiende hield ik namelijk de school al voor bekeken. Tot wanhoop van mijn ouders, ongetwijfeld. Ik was de zevende in een gezin van acht kinderen. Mijn zussen en broer vatten wél hogere studies aan. Albert Westerlinck, de gerespecteerde professor van de universiteit van Leuven, vroeg me ooit: 'Heb jij misschien die kans niet gekregen?' Ik heb hem naar waarheid bekend: 'Ik had er gewoon geen zin in.' Want daar lag inderdaad de pijnplek: ik voelde me schoolmoe. Kotsbeu was ik het! Het ging me allemaal te traag. Ik dacht: moet ik nog zo lang wachten voor ik kan beginnen aan het echte leven?"

Even heb ik het nog geprobeerd aan de kunsthumaniora: het Sint-Lucasinstituut in Brussel. Een boeiende tijd, hoor – de jaren van protestzanger Ferre Grignard – maar al gauw begreep ik dat

nooit de nieuwe Leonardo da Vinci zou worden. Mijn vader was de hoofdredacteur van het dagblad *Het Volk*, waar ook journalist Eric Vertonghen werkte. Die gaf me de raad: 'Misschien ligt jouw toekomst wel in de persfotografie.' Ik was een absolute analfabeet in die materie, maar ik kon beginnen als stagiair bij Photo News, het geesteskind van Ben Van Doorne. Kort daarop stapte ik over naar Associated Press. Degene die er 's ochtends als eerste arriveerde, werd geacht aan de rest van de wereld de weersomstandigheden in Brussel te melden: of het een sunny day of een cloudy day was. Nog later werd ik freelancefotograaf, onder meer voor Sipa Press. Dat agentschap had een nauwe band met onder meer Newsweek. Wat mij bijzonder goed uitkwam, was dat het merendeel van de Franse fotografen alleen maar de eigen taal machtig was. Dus viel voor opdrachten in Nederland, Duitsland en Scandinavië niet zelden de keuze op mij."

"Ik was thuis opgegroeid tussen buitenlandse kranten. Als Obelix in het bad gevallen, hè. Ik vertoefde ook vaak op de Brusselse redactie van *Het Volk*, het kantoor van mijn vader in de Koningsstraat. Daar hoorde ik het ratelen van de telexen, zag hoe die het laatste nieuws over de oorlog

in Vietnam en de hongersnood in Biafra uitspuwden. Voor mij was het duidelijk: die knapen verveelden zich nooit. Tijdens een betoging in het kader van de Eenheidswet sneuvelde het grote raam aan de voorzijde van *Het Volk*. Heel opwindend allemaal. We woonden in het Pajottenland en daar kwamen, zeker in de aardbeientijd, geregeld col-

"Als fotograaf heb ik nog de gouden jaren meegemaakt: als freelancer kreeg je de ene interessante opdracht na de andere, er werd op geen frank gekeken." (Foto Maitrise)

lega's van mijn vader over de vloer. Ook de verhalen die ik dan hoorde, maakten indruk op me.

Mijn ouders waren gelovig, maar ik heb me op geen enkel moment gefnuikt gevoeld door het katholicisme. Ik moet een jaar of vijftien geweest zijn toen ik het boek *Ik, Jan Cremer*, berucht vanwege de erotische passages, las. Dat kon ik thuis openlijk doen. Mijn vader ging er namelijk van uit: 'Ach, hij zal het gauw beu worden, want op elke pagina is het toch van hetzelfde.' En toen de zanger Will Ferdy zich op de televisie outte als homoseksueel – wat geen enkele Vlaming hem had voorgedaan – zorgde dat bij ons thuis evenmin voor veel ophef: in het dorp kenden we een man van wie iedereen in stilte al lang wist dat hij homofiel was, zonder dat iemand daar aanstoot aan nam. Vandaar dat ik nooit de behoefte heb gevoeld om me af te zetten tegen het katholicisme. Natuurlijk denk ik over tal van zaken anders dan mijn grootouders. In verband met euthanasie heb ik zelfs de meest denkbare liberale overtuiging: dat is iets tussen mijn dokter en mij. In tegenstelling tot Wim Distelmans – oncoloog, professor palliatieve geneeskunde en voorzitter van de euthanasiecommissie, *red.* – vind ik dat de wetgever zich daar niet eens heeft mee te bemoeien."

MEESTERS IN HET OPNAAIEN VAN ELKAAR'

(en later directeur) van het magazine *Knack*. Op de tv-zender Kanaal Z debatteert hij wekelijks in *Goossens & Van ent*. "Je moet de dingen durven kapot te checken."

"Als fotograaf heb ik nog de gouden jaren meegemaakt: als freelancer kreeg je de ene interessante opdracht na de andere, er werd op geen frank gekeken. Magazines als *Life*, *Stern* en *Paris Match* golden als de grote voorbeelden. De televisie heeft daar verandering in gebracht. Steeds meer werd er in de fotobudgetten voor de freelancers gesnoeid. Ik voelde de bui hangen en ging in de tweede helft van de jaren zeventig aan de slag bij het weekblad *De Post*. Daar schoolde ik mezelf om tot schrijvend journalist.

In 1980 ben ik overgestapt naar *Sport Magazine*, het nieuwe tijdschrift van Roularta. Als Koen Meulenaere en ik het over één ding eens zijn, dan is het wel dat wij daar onze wonderjaren hebben beleefd. Het blad werd niet alleen op mooi glanzend papier uitgegeven, ook de inhoud glom. Wereldsterren als Diego Maradona, Franz Klammer, Alain Prost, ze maakten allemaal graag tijd voor ons vrij. Vandaag worden

zulke mensen door een hele entourage afgeschermd, maar Koen Meulenaere en ik konden bijvoorbeeld probleemloos op audiëntie bij Bernard Hinault op zijn hotelkamer. Nu ja, de enige voorwaarde die hij bij onze aankomst stelde, was dat hij eerst even naar Tom & Jerry wilde kijken.

Bij *Sport Magazine* kon ik mijn Angelsaksische belangstelling botvieren. Uiteindelijk is het blad samengesmolten met *Sport 80*. Dat vond ik het goeie moment om weer eens andere lucht op te snuiven. Rik De Nolf had me in 1984 al gevraagd of ik zin had om naar de redactie van *Knack* te gaan. Dat aanbod had ik toen afgehouden, omdat ik bij *Sport Magazine* de tijd van mijn leven had, maar in 1986 heb ik dan toch ja gezegd."

"Bij *Knack* ben ik pas na één jaar over de Wetstraat gaan schrijven. In 1987 waren er verkiezingen en Sus Verleyen, die mijn interesse voor Wallonië kende, wilde graag dat ik een stuk zou maken over Happart. Maar een interview regelen met hem was niet evident: de Waalse christendemocraat Nothomb had ooit beweerd dat Happart zijn kinderen had bedreigd, dat bleek niet waar te zijn, en dat was nooit rechtgezet. Uiteindelijk kon ik Happart toch overhalen tot een ontmoeting. En zo was ik vertrokken in de politieke verslaggeving.

Toen André Cools werd vermoord, was ik met vakantie. Sus, die mijn goede contacten met de Waalse partijen kende, belde me op: 'Kun je naar België terugkeren?' Nadien heb ik van nabij de Agustazaak gevolgd. Mij interesseerde vooral de politieke dimensie ervan. De drie Guy's moesten aftreden en het hele bestel daverde op zijn grondvesten. Het waren bizarre maanden, zeker toen bleek dat er ook bij de Vlaamse socialisten van alles was gebeurd. Ik heb het verhaal van de geldverbranding van Frank Vandenbroucke uitgebracht. Daar heb ik nog een week mee gewacht,

omdat – hoe zeker ik ook was van mijn bron en documenten – ik per se een wederwoord wilde van Vandenbroucke, die echter onbereikbaar in het buitenland zat. Na het Agustaproces zei een van de beklaagden tegen me: 'Jij bent de enige die ons altijd in onze waardigheid heeft gelaten.' Dat vond ik wel een mooi compliment.

Of ik het verhaal van die geldverbranding als mijn grootste onthulling beschouw? Ach, iedereen is al lang vergeten dat ik dat aan het licht heb gebracht. Ik heb ook nog wel andere dingen geschreven met grote gevolgen. Zoals die keer dat ik suggereerde dat Johan Van Hecke een grote liefde voor Afrika had opgevat, doelend op zijn relatie met journa-

liste Els De Temmerman. Het was maar een klein stukje, maar het leidde mee tot zijn ontslag als CVP-voorzitter.

Eind vorig jaar was er nogal wat heisa rond de publicatie in *Knack* van de

e-mailcorrespondentie tussen Frank Vanhecke en Marie-Rose Morel. Ik blijf erbij dat we daar niet in de fout zijn gegaan. De gewone burger realiseert zich te weinig dat de Belgische partijen, dus ook het Vlaams Belang, worden gefinancierd met geld van ons allen. We betalen daarvoor jaarlijks 55 miljoen euro. Dan hebben we op z'n minst het recht om na te gaan hoe die partijen omgaan met dat geld. En als dan blijkt dat bij het Vlaams Belang allerlei dingen spelen die de oorzaak zijn van conflicten in de eigen rangen, vind ik het een journalistieke plicht om daarop te wijzen. In de keuze van de gepubliceerde mails zijn we trouwens nog zeer binnen de perken gebleven."

"Het adagium van mijn voorganger Sus Verleyen luidde: 'Het doel van het leven is het genoeg.' Ik ben nooit zo'n plastische *verwoorder* als Sus geweest, maar ook ik vind dat je in het leven zoveel mogelijk moet proberen te genieten van de goede dingen. Waarom zouden we de masochist uithangen?

Ik werkte nog niet zo lang bij *Knack* toen de kanker van Sus zich voor het eerst manifesteerde. Dat maakte dat hij, als hij werd behandeld en infectiegevaar wilde vermijden, vaak hele periodes niet te zien was op de redactie. Maar ondertussen bleef hij wel schrijven. Zo bracht hij een hele winter door in Spanje, vanwaar hij zijn stukken stuurde. In de zomer trok hij dan weer liever naar Joegoslavië. Zijn verblijfplaats daar groeide al snel uit tot een soort bedevaartsoord voor Vlamingen.

't Is de grote verdienste van Hubert Van Humbeeck dat hij tijdens de ziektejaren van Sus de redactie bij elkaar heeft gehouden. Sus was iemand die nogal anarchistisch leefde en veel contacten had buitenshuis, terwijl Hubert orde schiep in de dagelijkse gang van zaken. Wat niet vanzelfsprekend is in de microkosmos van een redactie. Journalisten per

"Ik ben nogal voor een strikte afbakening van de journalistiek."

Iconen van de Vlaamse journalistiek

definitie egotrippers? In elk geval figuren die hun eigen stem willen laten doorklinken. Als hoofdredacteur moet je ervoor zorgen dat ze die kans krijgen, zonder dat ze natuurlijk eigen agenda's creëren. In een van de vorige nummers van *De Journalist* vertelde Marc Reynebeau dat hij hier is weggegaan 'omdat *Knack* steeds meer een populistische koers ging varen'. Tja, wat wil je dat ik daarop antwoord? Bij zijn vertrek hadden we afgesproken om niks te zeggen over wat zich tussen ons heeft afgespeeld. Daar wil ik mij alvast aan houden. Maar misschien moet jij me eens uitleggen hoe je een populistisch blad zou kunnen maken met mensen als Joël De Ceulaer, Anna Luyten, Hubert Van Humbeek, Piet Piryns en Dirk Draulans.

Koen Meulenaere, met wie ik dat gedeelde verleden bij *Sport Magazine* heb, is het buitenbeentje. Hij mag me in zijn kroniek graag opvoeren als 'chef Wetstraat', iets wat ik in werkelijkheid nooit geweest ben. Liever dan als een columnist ziet Koen zichzelf als een 'karikaturist die niet kan tekenen', maar ik vind hem vooral een van de best ingelichte journalisten van het land. Wat hij soms bovenhaalt, kan me nog altijd met verstomming slaan."

"Sus sprak politici aan met de voor naam. Daar zul je mij niet zo gauw op betrappen. Hoogstens als ik de persoon al tientallen jaren ken, en dan nog. Herman Van Rompuy ken ik inderdaad al bijna een eeuwigheid, maar ik hou het bij 'premier', en vroeger 'meneer de minister' of 'voorzitter'. Ook van de politieke journalisten van *Knack* verwacht ik dat ze de nodige afstand bewaren. En laten ze zich vooral hoeden voor medewerking aan hagiografische boeken.

Televisie en radio hebben al herhaaldelijk bij me aangedrongen om op te draven in programma's als *De slimste mens* en *Bromberen*. Maar daar pas ik liever voor. Ik ben nogal voor een strikte afbakening van de journalistiek. *Goossens & Van Cauwelaert* op Kanaal Z, dat is iets anders. Daarin hebben we het wel degelijk over maatschappelijke thema's, dat is geen infotainment. Ik begrijp niet waarom de VRT nu ineens kiest voor Rik Torfs als co-presentator van

Siegfried Bracke in de verkiezingsprogramma's. Als straks een politicus zich verongelijkt voelt door de behandeling van Torfs – bij mijn weten nog altijd geen erkend journalist – kan die persoon misschien niet eens naar de Raad voor de Journalistiek stappen.

Of klink ik nu weer te conservatief? Ik krijg dat etiket wel vaker, maar ik kan iedereen geruststellen: het stoort me niet. Integendeel, als 'conservatief' betekent dat ik me niet laat vangen aan de zoveelste hype en niet zomaar dingen klakkeloos aanneem, dan ben ik gráág conservatief. Kijk hoe sommige media zijn omgegaan met Karel De Gucht en zijn vermeende voorkennis bij handel in Fortisaandelen. Op de

redactie van *Knack* kwam een anonieme mail met die tip binnen, zoals wellicht op meerdere redacties is gebeurd. Ik overlegde hier met enkele collega's, en nog geen kwartier later ontving ik al een mail van een politicus van een andere partij: 'Heb je dat gelezen?' Dan zegt mijn instinct: nu moeten we zéker oppassen. Maar wat is er gebeurd? Bepaalde journalisten zijn erop gesprongen als buffels. Want we zijn meesters in het opnaaien van elkaar. Met als excuus de redenering: 'De anderen doen het, waarom zouden wij het dan ook niet doen?' En zo belandt De Gucht, voor hij het goed en wel beseft, in het straatje van *trial by media*. Terwijl je de dingen moet durven kapot te checken. Willy De Nolf, de vader van Rik De Nolf, had maar één richtlijn toen hij *Knack* lanceerde: 'Wat erin staat, moet juist zijn.' Zo simpel is het inderdaad. Of ikzelf in de loop van mijn carrière blunders heb begaan? Allicht wel. (grijns) Informeer misschien eens bij mijn tegenstanders. Maar wat me altijd verbaast, is hoe

"Als 'conservatief' betekent dat ik me niet laat vangen aan de zoveelste hype en niet zomaar dingen klakkeloos aanneem, dan ben ik gráág conservatief." (Foto Maitrise)

sommigen pretenderen zaken te kunnen uitleggen door de meest onwaarschijnlijke verbanden te leggen. Tijdens de Agustazaak sta ik zogenaamd in het kamp van Willy Claes, een volgende keer kan men mijn hoofdartikel perfect duiden omdat ik een intimus van Herman Van Rompuy ben, en nog een andere keer behoort ik tot de Open VLD-clan. Het zij zo. (glimlacht) Ik ben vastbesloten om gelukkig te blijven."

De celebritiesupermarkt

Dit boek wil een wetenschappelijke studie bieden die op zoek gaat naar de kern van de hedendaagse celebritycultuur. Een cultuur die overspoeld wordt door tal van mensen die, al dan niet verdiend, voor korte of langere tijd bekendheid genieten en wier leven met haast obsessieve aandacht door het gros van de andere mensen wordt gevolgd. We krijgen een idee van hoe die cultuur tot stand is gekomen, alsook hoe de media focussen op de drie aspecten waaruit 'de constructie' van een celebrity opgebouwd is, namelijk zijn publieke imago, zijn private leefwereld en de échte persoon achter de ster (zoals wij hen zien op de klassieke 'paparazzifoto'). Celebrity's hebben echter ook een belangrijke maatschappelijke rol. Ze spiegelen een ideaalbeeld voor (al vallen ze zelf geregeld van hun voetstuk) en brengen bepaalde thema's, al dan niet bewust, in de aandacht. En dan rest nog de vraag wie in dit uitgebreide celebrityapparaat de touwtjes in handen heeft. Zijn het de filmsterren zelf die zich op de voorgrond dringen? Zijn het de media die tot het uiterste gaan om als eerste een celebrity in zijn blootje te kunnen zetten? Of worden beiden misschien meegezogen in de eisen van onze consumptiecultuur: de celebrity als consumptieartikel dat kan worden geproduceerd, gekocht en verkocht als producten in de supermarkt?

Dit boek biedt een mooi overzicht van onze huidige omgang met celebrity's, maar baanbrekende inzichten vind je er zeker niet in terug.

Hilde Van den Bulck & Sil Tambuyzer

De celebritiesupermarkt
epo

Mensentaal. Hoe communiceren werkt.

Communiceren doen we allemaal en wel bijna voortdurend. Taal is dan ook een van de meest in het oog springende kenmerken waarmee de mens zich van het dier onderscheidt. Er zijn zelfs mensen die hun geld verdienen door communicatieadvies te geven, o.a. aan bedrijven of politici. Zo ook Luc Missinne. Hij is er bovendien van overtuigd dat we ook in ons alledaagse leven voordeel kunnen halen van een beter inzicht in hoe communicatie werkt, al was het maar voor een betere relatie met vrouw en kinderen. Dat hoeft niet moeilijk te zijn, zoals hij zelf ondervond. Daarom dit boek, waarin hij kort en bondig – en in mensentaal – enkele basisprincipes van goede communicatie op een rijtje zet. Dat je rekening moet houden

met zowel de boodschapper, de boodschap als de ontvanger bijvoorbeeld. En dat perceptie niet altijd realiteit is, maar toch wel heel belangrijk.

Er is geen apart hoofdstuk over communiceren met of door de media, maar die zijn nooit ver weg in de talrijke voorbeelden. Missinne geeft wel enkele tips mee over hoe het best met de media te communiceren en waarschuwt zijn lezers bovendien dat journalisten al wel eens woorden verdraaien

of uit de context rukken.

Het boek is enkel verkrijgbaar via www.mensentaal.be en de opbrengst gaat integraal naar United Fund Belgium, dat zich inzet voor verschillende goede doelen.

Luc Missinne

Mensentaal. Hoe communiceren werkt.

Geloof als geneesmiddel. De vergeten factor X?

Soms lijkt de huidige obsessie met gezondheid wel de nieuwe religie van deze tijd. De commercie speelt hierop in en overall worden we om de oren geslagen met middeljes en raadgevingen over hoe we onze gezondheid kunnen verbeteren. Met als pervers effect dat er meer en meer zieken lijken te zijn en dat onze gezondheidszorg overbelast wordt. Tegelijkertijd wijzen steeds meer wetenschappelijke onderzoeken uit dat onze geest een niet te ontkennen invloed heeft op ons lichaam. Dokters keren terug naar het oeroude idee dat de mens een geheel is en dat men zich niet langer mag blindstaren op de ziektesymptomen zelf. De mentale toestand van een persoon kan wel degelijk helpen om ziektes te genezen of ze net te veroorzaken. Kan geloof dus toch bergen verzetten? Journalist Jos Vranckx heeft de medische evoluties van de laatste decennia van nabij gevolgd en schreef er dit boek over. Geloof wordt hierbij in eerste instantie in ruime zin geïnterpreteerd, maar spitst zich uiteindelijk toch steeds meer toe op religie als genezende factor.

Jos Vranckx

Geloof als geneesmiddel. De vergeten factor X?
Davidsfonds/Leuven

Zwartboek justitie. Leven in voorlopige vrijheid

Justitie is een prominent thema in de pers. Dat journalisten hun informatie grotendeels uit gerechtelijke bronnen krijgen en dus vaak uitsluitend het gezichtspunt van de aanklager brengen en niet dat van de beschuldigde, wordt vaak uit het oog verloren. Die laatsten worden soms publiekelijk als schuldig verklaard nog voor het proces begonnen is. En ook de politici maken gretig gebruik van die perceptie om wetten door het parlement te jagen waarvan de negatieve gevolgen pas achteraf duidelijk worden. Als dat al ooit gebeurt, want alles moet wijken voor een groter veiligheidsgevoel. Journalist René De Witte toont belangstelling voor die andere kant van de medaille en waarschuwt voor het toenemende machtsmisbruik binnen justitie en het non-stop afkalven van onze privacy en andere basisrechten.

Hij doet dit aan de hand van tal van voorbeelden, cijfers en onderzoeken die hij zelf op de voet volgt.

René De Witte

Zwartboek justitie. Leven in voorlopige vrijheid
Houtekiet

De deadline voorbij

MOEDIGE MENSEN

Tim F. Van der Mensbrugge
ex-eindredacteur *De Morgen*

In mijn leven heb ik al een paar memorabele dagen mee-gemaakt, en maandag 18 mei 2009 was er één van. Het was bij de krant *De Morgen* de eerste echte werkdag na het collectief ontslag en er stond een redactievergadering op de agenda. Ik kwam, als nieuwbakken werkloze, natuurlijk niet meer om te werken maar om die redactievergadering te animeren. De directie van De Persgroep Publishing zou een woordje uitleg geven over het onafhankelijk bloedbad bij *De Morgen* en daar was ik, als rechtstreeks betrokkene, tamelijk benieuwd naar.

Om mij al volledig aan te passen aan mijn nieuwe carrière van werkloze sukkelaar kon ik niet anders dan een broek aantrekken met ter hoogte van mijn knie een gat ter grootte van het continent Afrika, een onderlijveke (voorlopig wel nog zonder sperma- of andere vlekken), en een afgesleten bruine leren vest. Even dacht ik eraan mijn haar in een zijstreep te leggen à la Freddy Horion, maar dat was er misschien net over. In ieder geval had ik wel een plastic zakje vol frisse pintjes bij me.

En daar stond ik dan, uitgedost als sociaal geval, voor de ingang van de redactie van *De Morgen*: de deuren gingen niet automatisch open, zoals op een normale werkdag, en onze badge werkte niet meer. Nog een geluk dat er toevallig twee ex-collega's toekwamen die wel nog hun job en dus een werkende badge hadden, of we konden daar blijven flierefluiten tot we een ons wogen. De vergadering was de max. De sentimenten liepen bij wijlen hoog op, en ex-hoofredacteur van *De Morgen* en huidig bevelvoerder op het *DM Magazine* Rudy Collier dacht de gemeoederen te bedaren door onze standpunten nog een beetje belachelijk te maken – hoewel zijn collega-ex-hoofredacteur Yves 'The Chief' Desmet hem subtiel probeerde te sussen. Toen er algeheel protest kwam tegen Colliers discours en ik er lompweg nog een schep bovenop deed door hem iets toe te roepen in de trant van: "Ach, onnozelaar, hou uw wafel", kreeg ik zijn volle aandacht.

"Gij moet zwijgen", snauwde Collier me met vonkende ogen toe.

"Wat gaat ge doen? Mij ontslaan?!", repliceerde ik meteen, wat hem van kolere bijna zijn modieuze werkmansklak deed opvreten.

"Ik werk hier godverdomme al dertig...", broebelde Collier verontwaardigd, wat het voor mij – vergeef me mijn ijdelheid – nog moeilijker maakte om niet kamerbreed te grijnzen.

Nu, je moet het Collier nageven: hij durft tenminste zijn bek open te trekken. De huidige grote baas op de redactie, algemeen hoofredacteur Klaus Van Isacker, zat tijdens de uitleg

van directielid Rudy Bertels ineengedoken in een zeteltje en durfde nauwelijks iets te zeggen. Uiteindelijk stond Van Isacker het werkvolk pas te woord toen doordrong dat de stakingsdreiging te groot werd.

Er volgde een uitleg die volgens vele aanwezigen met haken en ogen aan elkaar hing. Een van die mensen was Filip Claus, een van de beste fotografen van België en tevens een van de slachtoffers van het collectief ontslag. Hij vertelde dat hij al vele jaren 200 procent voor zijn krant leeft en zelfs overleeft. Hij wees erop dat hij al vele malen in een ver en gevaarlijk buitenland zijn leven gewaagd heeft om toch maar een prachtige foto in de gazet te krijgen. Filip, die na zijn hoogst avontuurlijke loopbaan als fotojournalist van *De Morgen* op 52-jarige leeftijd een nieuwe job mag gaan zoeken, besloot zijn toespraak door algemeen hoofredacteur Klaus

Van Isacker in het gezicht te werpen: "Ge moest u schamen." Van Isacker en zijn strijdmakker Bart Van Doorne bogen deemoedig het hoofd, tot ik er nog iets uitflapte: "Als ge dat kunt." Donder en bliksem, storm en onweer, azijn en vergif en vooral onverdunde haat, nijd en woede schoten mij toe vanuit de ogen van de twee edellieden die *De Morgen* runnen als hun godgegeven heerlijkheid. Ja, ze waren behoorlijk kwaad en ach, wellicht had ik beter mijn muil gehou-

den. Maar een ontslagen hond kwispelt niet en als je maar één kans hebt om te bijten...

Los van de verbale kolder die ikzelf eindelijk kon loslaten op de gecontesteerde vtm-boys namen ook heel wat moedige mensen het woord die heel wat zinnige dingen te zeggen hadden. Enkele niet-ontslagen ex-collega's hadden het lef om, in aanwezigheid van de hoofredactie, aan te kaarten dat er écht een metersbrede vertrouwensbreuk is en dat die niet vanzelf zou weggaan. Geparafraseerd: Van Isacker en Van Doorne blijven outsiders en dan nog wel van het vileine soort. Die boodschap werd overgebracht door enkele mensen met de kloten om dat – beleefd en onderbouwd – te zeggen.

En dat, beste vrienden, heeft er uiteindelijk toe geleid dat er op 18 mei 2009 voor het eerst in de geschiedenis van *De Morgen* besloten werd het werk neer te leggen en geen krant te laten verschijnen. Dat is niet langer memorabel, dat is historisch.

mensbrugge.wordpress.com

Volgende maand: Jef Van Baelen (Knack)

Onder embargo

Crisis in de media, hoezo? **De Vlaamse krantenmarkt** blijft ondanks alles goed standhouden - althans wat de verkoopcijfers betreft. In het eerste kwartaal van dit jaar werden 0,98 procent minder kranten verkocht dan in de periode januari-maart 2008. Dagelijks gaan in Vlaanderen nog altijd gemiddeld 928.126 kranten over de toonbank.

De Standaard (+ 1,94 pct.) en *De Morgen* (+ 1,07 pct.) gingen omhoog, *Het Nieuwsblad* (- 2,30 pct.), *Het Laatste Nieuws* (- 0,94 pct.) en *De Tijd* (- 5,08 pct.) lieten dalen optekenen. *Gazet van Antwerpen* (- 0,18 pct.) en *Het Belang van Limburg* (- 0,16 pct.) bleven status-quo.

In dezelfde periode zagen de Frantale kranten hun oplage dalen met 2,72 procent, tot nog een gemiddelde verkoop van 440.775 per dag. De grootste daler was *La Dernière Heure* (- 10,14 pct.), maar ook *Le Soir* (- 3,56 pct.) en *La Libre Belgique* (- 2,26 pct.) verloren van hun pluimen.

Ze bestaan nog, fotojournalisten die op hun 65ste mooi met een meer dan verdiend pensioen kunnen. **Philippe Lebeau** schreeft de fotolenzen los en verdwijnt op 1 juni uit beeld op de redactie van *Het Belang van Limburg*. Profiteer ervan, Philippe.

Het kan jammer genoeg ook anders... Heb je op dit moment last van een combinatie van uitputting, cynisme en een gevoel van verminderde professionele bekwaamheid? Dan nodigt de Gentse Arteveldehogeschool je met enige aandrang uit om deel te nemen aan een vervolgonderzoek rond **bij Vlaamse journalisten**. Dat Vlaamse journalisten kwetsbaar zijn voor het fenomeen, bleek uit eerder onderzoek van de Arteveldehogeschool dat in *De Journalist* van februari werd gepubliceerd.

Via diepte-interviews willen de onderzoekers de onderliggende factoren van burn-out beter in kaart brengen en op zoek gaan naar methodes om de kwaal in te dijken. Het gesprek neemt slechts anderhalf uur in beslag. Deelnemen geschiedt uiteraard volledig vertrouwelijk. Wie deelname ziet zitten, kan bellen of mailen naar Marleen Teugels op 0477/20 53 34 of marleen.teugels@arteveldes.be.

Over de relativiteit van het nieuws (1). Persbericht van Corelio van 15 mei: Corelio vertaalt groeiend bereik in sterk financieel bedrijfsresultaat 2008. Verwerking van het bericht in *De Morgen* van 16 mei: Winst van Corelio gehalveerd. Ter verduidelijking: geen van beide titels is fout.

Op zaterdag 12 september om 10 uur kunnen 25 beroepsjournalisten een uitgebreid bezoek brengen aan de luchthaven van Zaventem. Wordvoerder

Jan Vandercruysse zal deskundige uitleg geven over het reilen en zeilen op Brussels Airport, met de nadruk op de faciliteiten voor journalisten.

Inschrijven kan via e-mail bij ericvercruysse@gmail.com. Geef daarbij je voornaam, naam, geboorteplaats, geboortedatum, nummer identiteitskaart en huidig domicilie op. Dit luchthavenbezoek is een initiatief van de afdeling Brussel-Brabant van de AVBB.

Over de relativiteit van het nieuws (2). De ellenlange aandacht die populaire pers en omroepen besteedden aan de nakende **kruisboogaanslag** op koningin Fabiola, noopte Lars Bové van *De Tijd* tot volgende beschouwing op zijn blog www.tijd.be/zaakjustitie: "Natuurlijk moeten onze veiligheidsdiensten elke bedreiging serieus nemen. Maar moet de pers daarom elke dreigbrief of -video waar ze lucht van krijgt uitvergroten en de bevolking angst aanjagen?"

Op 16 oktober viert de **afdeling Antwerpen van de VVJ/AVBB** haar 125-jarig bestaan. Voor collega Aad van Maanen een goede gelegenheid om een kroniek te schrijven van de oprichting van de afdeling in 1886.

Wie dus informatie heeft over kranten of tijdschriften, journalisten of uitgevers uit die periode, doet Aad een immens plezier door dit aan hem te bezorgen. E-mail: aadvanmaanen@telenet.be.

Thomas Lowette, de vroegere chef Cultuur van *Het Nieuwsblad*, heeft van de VUM een verbrekingsvergoeding voor contractbreuk verkregen nadat hij in 2007 door de nieuwe hoofdredacteur Michel Vandersmissen tot eindredacteur werd 'gedegradeerd'. De arbeidsrechtbank nam het niet dat Vandersmissen, in strijd met de journalisten-cao, had nagelaten aan Lowette een evenwaardige job voor te stellen als alternatief.

De **Europese Federatie van Journalisten (EFJ)**, waar de VVJ/AVBB deel van uitmaakt, heeft haar jaarlijks congres gewijd aan de mediacrisis en de uitwegen ervoor. In de eindverklaring van Varna (Bulgarije) wordt beklemtoond dat enkel blijvende investeringen in de kwaliteit van de journalistiek de media uit de crisis kunnen helpen.

De EFJ vraagt verder dat ook de Europese en nationale overheden hun verantwoordelijkheid opnemen, dit gelet op de democratische spilfunctie die nieuwsmedia vervullen. Daarbij "mag geen enkele overheidssteun worden toegekend zonder de media te verplichten om elementaire arbeidsvoorwaarden en redactionele onafhankelijkheid voor alle journalisten te respecteren." Zie www.ifj.org.

Op diezelfde webstek vind je overigens

een interessante nieuwe knop: *Monitoring changes in journalism*. Die biedt een goed overzicht van de **razendsnelle ontwikkelingen** in de nieuwsmedia vandaag.

Bij Concentra is de voorbije weken verder onderhandeld over de loonsinlevering van 5 procent die de directie van het personeel vraagt om de crisis het hoofd te bieden. Wat de zelfstandige medewerkers van *Gazet van Antwerpen* en *Het Belang van Limburg* betreft, komt er alvast geen globale verlaging van de vergoedingen. De VVJ had bij de Concentratop verzet aangetekend tegen zo'n verlaging, gelet op de preciaire situatie waarin vele freelancers nu reeds vertoeven.

Press for More, het genootschap van freelancejournalisten dat opkomt voor meer en betere cultuurjournalistiek in Vlaanderen, heeft zijn campagne luister bijgezet met een debatavond in de Gentse Vooruit op 5 mei. Daar werd onder meer het plan gelanceerd om een persagentschap voor cultuur op te richten, dat relevante cultuurberichten zou verkopen aan dagbladen en magazines.

Bij *De Standaard* komen ze dezer dagen plaats te kort om al hun **persprijzen** te stallen: Dexia-persprijzen voor de reeksen *De zestien is voor u* en *De val van de grootbanken*, de Citibank-prijs voor diezelfde reeks over de bankencrisis, de Karel Van Miert-prijs voor een reportage van Annelien De Greef over Servische vluchtelingen in Kroatië...

De Dexia-persprijs voor beste tv-nieuws ging naar VTM: de Telefacts-reportage *Opgejaagd wild* van **Désiré Naessens** over een rijke Vlaming op olifantenjacht in Afrika.

Joanie De Rijke, de Nederlandse journaliste die voor *P-magazine* werkt en in november tijdens een reportage in Afghanistan werd ontvoerd, heeft details vrijgegeven over haar gijzeling. In een pas verschenen boek vertelt ze hoe ze herhaaldelijk is verkracht door de talibanleider die ze wilde interviewen. De man kwam intussen bij een aanslag om het leven.

Na zes dagen kwam ze vrij doordat een losgeld van 100.000 euro werd betaald. Het grootste deel daarvan werd betaald door haar werkgever Think Media, en ook de hoofdredacteurs Günther Van Hassel en Michaël Lescroart van *P-Magazine* deden hun duit in het zakje.

P-Magazine is ontegenlijk boos op minister van Defensie Pieter De Crem (CD&V), die op zeker moment zijn steun aan de ontvoerde journaliste opgaf. De Crem beriep zich daarvoor op de Nederlandse nationaliteit van Joanie De Rijke, die nochtans wel in België woont en ook was meegereisd met het Belgisch leger.

OP ZOEK NAAR EEN DESKUNDIGE?

Wist je dat de Vlaamse overheid voor de media een databank ter beschikking stelt met experts uit zogenaamde kansengroepen?

Kwestie van ook hen af en toe enige zichtbaarheid en erkenning te geven.

Zoek je voortaan dus nog eens deskundige tekst en uitleg over het nieuws, raadpleeg dan eerst www.expertendatabank.be.

www.expertendatabank.be

Met steun van de
Vlaamse overheid

Kluwer

a Wolters Kluwer business